Dosarul: nr.2a-1670/24(2-22070234-02-2a-22042024)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător - C. Roșca

D E C I Z I E

01 aprilie 2025 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Marina Anton
Judecătorii: Lucia Bagrin și Dorin Dulghieru
Grefier Tinca Zagorodnîi

examinând în ședință publică, apelurile declarate de Diaconu Vasile și avocatul Gheorghe Ionaș în interesele lui Diaconu Teodor, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Onici Doina împotriva lui Diaconu Teodor, intervenienți accesorii Onici Alexandru, Diaconu Vasile și Diaconu Antonina cu privire la declararea rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare din 16 octombrie 2020, restituirea prestației și încasarea cheltuielilor de judecată, împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 noiembrie 2023, prin care acțiunea a fost admisă parțial, -

C O N S T A T Ă:

Pretențiile reclamantului:

1. La data de 19 mai 2022, Onici Doina a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Diaconu Teodor cu privire la declararea rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare din 16 octombrie 2020, în privința mijlocului de transport BMW 740D, numărul de înmatriculare *****, anul producerii 2016, culoarea neagră, numărul caroseriei *****, numărul motorului *****, încheiat între Teodor Diaconu și Doina Onici, încasarea de la Teodor Diaconu în beneficiul Doinei Onici a sumei de 40000 Euro, încasarea cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat, precum și cheltuielile de asistență juridică.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a invocat că, la 16 octombrie 2020, a cumpărat de la Diaconu Tudor bunul mobil - mijlocul de transport marca BMW 740D, numărul de înmatriculare *****, anul producerii

2016, culoarea neagră, numărul caroseriei *****, plătind pentru bun prețul de 40000 Euro și primind de la vânzător, prin intermediul reprezentantului său prin procură nr.5692 din 1 decembrie 2017, Diaconu Vasile, o recipisă în aces sens.

3. La fel, a indicat reclamanta că, a mai fost perfectată o procură pe numele soțului său cu dreptul de vânzare a automobilului și de înregistrare a acestuia la Agenția Servicii Publice pe nume propriu, și deși a plătit bunul și a luat procura, care îi conferea dreptul de a înregistra bunul mobil la Agenție, atunci când s-a prezentat la Agenție i s-a comunicat că, procura pe care o are a fost anulată, iar, în baza de date, proprietarul mașinii Diaconu Tudor ar fi instituit la cerere o interdicție de înstrăinare a bunului mobil, fiind imposibil de a înregistrat dreptul său de proprietate.

4. Reclamanta mai menționează că, contrar prevederilor art.1108 Cod civil, pârâtul în calitate de vânzător nu și-a onorat obligația de transmitere a bunului în proprietate, intenționat împiedicând acest fapt prin anularea procurii, prin instituirea interdicției la Agenția Servicii Publice, în condițiile în care acesta a primit banii pentru mașină.

5. Invocînd prevederile art.art.916 și 921 Cod civil, solicită reclamanta declararea rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare, încheiat la 16 octombrie 2020 și ca efect al acesteia, întoarcerea părților pe poziții inițiale prin încasarea din contul lui Diaconu Teodor în beneficiul Doinei Onici a sumei de 40000 Euro, care a fost plătită ca preț și confirmată prin recipisă.

6. Prin încheierea protocolară din 08.12.2022, au fost atrași în proces în calitate de intervenineți accesorii Diaconu Vasile, Diaconu Antonina și Onici Alexandru.

Poziția instanței de fond:

7. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 noiembrie 2023, instanța de fond a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Onici Doina împotriva lui Diaconu Teodor, intervenienți accesorii Onici Alexandru, Diaconu Vasile și Diaconu Antonina cu privire la declararea rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare din 16 octombrie 2020, restituirea prestației, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

8. Astfel, a fost declarat rezoluționat contractul de vânzare-cumpărare din 16 octombrie 2020, încheiat între Diaconu Teodor și Onici Doina, cu încasarea de la Diaconu Teodor, născut la *****, cod numeric personal *****, domiciliat în ***** în beneficiul Doinăi Onici, născută la *****, cod numeric personal *****, domiciliată în *****, suma de 40000 euro, convertiți în lei moldovenești conform ratei oficiale de schimb din data executării, cu titlu de contravaloare a prestației aferentă contractului de vânzare-cumpărare din 16 octombrie 2020, încheiat între Diaconu Teodor și Onici Doina, precum și suma de 24178,60 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Solicitarea apelanților:

9. La data de 22.11.2023, Diaconu Vasile a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 noiembrie 2023, prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă respingerea integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de Onici Doina.
10. La 29.11.2023, Diaconu Teodor la fel a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 noiembrie 2023, prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond, adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă respingerea integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de Onici Doina.

Argumentele participanților la proces:

11. În motivarea cererii de apel, apelantul Diaconu Teodor și-a manifestat dezacordul cu soluția adoptată de prima instanță, pe care o consideră vădit ilegală și pasibilă de a fi casată.
12. În sensul expus, apelanta a reiterat motive de fapt și de drept expuse în cererea de chemare în judecată.
13. La capitolul critici de ilegalitate aduse hotărârii primei instanță, apelantul Diaconu Teodor, a indicat că instanța de fond la adoptarea hotărârii a admis încălcarea normelor de drept material, cu aprecierea eronată a probelor și a circumstanțelor de fapt.
14. Mai indică apelatul Diaconu Teodor că, în motivarea acțiunii, reclamanta a susținut că a plătit integral suma convenită, iar bunul i-a fost remis prin intermediul reprezentantului lui Diaconu Teodor, Diaconu Vasile, în baza unei procuri din 1 decembrie 2017, însă procura respectivă nu a fost prezentată în instanță și nici nu s-a făcut dovada existenței ori valabilității ei.
15. A făcut referire apelantul la prevederile art.362 alin.(4) Cod civil, care indică că, în lipsa prezentării împuternicirilor, actul produce efecte față de reprezentat doar dacă cealaltă parte avea motive întemeiate să creadă că reprezentarea este valabilă.
16. La fel, a invocat prevederile art.370 Cod civil, care indică că în absența împuternicirii, actul produce efecte pentru reprezentat numai dacă este ratificat ulterior, or nu s-a făcut dovada unei astfel de ratificări.
17. Totodată, obiectează că, instanța de fond a făcut trimitere eronată la o procură emisă la 16.10.2020 de către Diaconu Teodor în favoarea lui Onici Alexandru, care însă nu are legătură cu întocmirea recipisei în litigiu, semnată de Diaconu Vasile.
18. În acest context, apelantul mai indică că, nu a împuternicit pe Diaconu Vasile sau pe orice altă persoană să încheie acte juridice referitoare la mijlocul de transport în cauză.

19. Consideră că, Onici Doina și Onici Alexandru încearcă în mod abuziv să dobândească în mod nejustificat un bun ce nu le aparține, ceea ce reprezintă o atingere gravă asupra dreptului să de proprietate, garantat de art.1 al Protocolului nr.1 la CEDO și art.46 din Constituția Republicii Moldova.
20. La fel, consideră că instanța de fond nu a analizat respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului, în condițiile în care legea civilă stabileşlte că rezoluțiunea poate fi solicitată doar după notificarea debitorului și acordarea unui termen rezonabil de remediere, procedură ce nu a fost urmată în speță. Or, neparcurgerea acestei etape este sancționată de art.art.170 și 267 CPC cu restituirea cererii sau scoaterea ei de pe rol.
21. Consideră apelantul Diaconu Teodor că, instanța de fond a apreciat eronat probele administrate, nu a respectat dispozițiile legale privind probațiunea și condițiile de reprezentare, iar hotărârea adoptată este contrară normelor legale aplicabile, iar drept urmare, solicită admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii contestate, cu respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.
22. La rîndul său, apelantul Diaconu Vasile în motivarea cererii sale de apel a indicat că, contestă soluția primei instanțe, prin care s-a reținut în mod eronat că suma de 40000 Euro remisă de Onici Alexandru (soțul reclamantei) ar fi fost dată acestuia cu titlu de plată pentru un automobil, iar nu ca împrumut personal.
23. Indică că, actele anexate la materialele cauzei, procese-verbale de audiere, declarații, plângeri, relevă o contradicție esențială în poziția reclamantei și a soțului acesteia, care susțin pe rând fie că banii au fost remiși cu titlu de împrumut, fie că aceștia reprezintă prețul unui bun mobil.
24. Mai invocă apelantul Diaconu Vasile faptul că, nu a primit bani nici de la Onici Doina, nici de la Onici Alexandru, și că recipisa pe care se bazează acțiunea este falsificată, motiv pentru care a solicitat expres efectuarea unei expertize grafoscopice, cerere ignorată de instanța de fond.
25. La fel, apelantul Diaconu Vasile a invocat încălcarea dreptului la apărare prin neacceptarea anexării de probe, deși acestea fuseseră depuse în aceeași zi cu taxa de stat.
26. Indică că, în mod discriminatoriu, prima instanța a acceptat acte similare din partea reclamantei depuse tot după termen. Or, această conduită denotă o aplicare arbitrară a procedurii, motiv ce justifică în sine casarea hotărârii primei instanțe.
27. În continuare, în cererea de apel se face trimitere și la faptul că, la data de 03.10.2023, când a avut loc ședința în care a fost examinată cauza în fond, instanța de judecată a examinat cauza fără a permite discutarea recuzării și fără a analiza toate înscrisurile depuse.
28. Consideră apelantul Diaconu Vasile că, în lipsa unei apărări reale și a unei expertize pe marginea semnăturii, soluția primei instanțe este afectată de vicii procedurale grave, fiind necesară anularea ei și trimiterea cauzei spre rejudecare.

29. În ședința de judecată, reprezentantul apelantului Diaconu Teodor, avocatul Gheorghe Ionaș a susținut integral argumentele expuse în cererea de apel și, reiterând aspectele reflectate în cerere, a solicitat admiterea apelului declarat cu casarea hotărârii instanței de fond și adoptarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată depusă de către acesta să fie respinsă integral.
30. Apelantul Diaconu Vasile în cadrul ședinței instanței de apel a susținut integral cererea de apel depusă și a solicitat admiterea acestuia, cu casarea soluției primei instanței și remiterea cauzei la rejudecare în cadrul primei instanței.
31. Reprezentantul intimatei Onici Doina, avocatul Tocan Irina, în cadrul ședinței instanței de apel a solicitat respingerea cererilor de apel și menținerea soluției primei instanțe, care este legală și întemeiată.
32. Apelantul Diaconu Teodor, intimata Onici Doina, cît și intervenienții accesorii Onici Alexandru și Diaconu Antonina în cadrul ședinței ședinței instanței de apel, fiind citați legal despre data, locul și ora examinării prezente cauzei, nu s-au prezentat, motiv pentru care Colegiul, a dispus examinarea cauzei in lipsa acestora.

Termenul legal de declarare a apelului:

33. În conformitate cu prevederile art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
34. Din materialele cauzei se atestă că, dispozitivul hotărîrii instanţei de fond a fost pronunțat public la 01 noiembrie 2023, iar cererile de apel au fost depuse de către Diaconu Vasile la data de 22.11.2023 și de către avocatul Ionaș Gheorghe în interesele lui Diaconu Teodor la 29.11.2023, prin urmare Colegiul constată că, apelurile sunt depuse în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de apel:

35. Ascultând explicațiile participantului la proces, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma materialelor din dosar și în raport cu argumentele indicate în cererile de apel, Colegiul civil consideră că, apelurile declarate sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse din următoarele considerente.
36. Potrivit art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.
37. De asemenea, potrivit art.373 alin.alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate

suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
38. Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
39. Articolul 130 alin.(1) Cod de procedură civilă statuează că, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
40. În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.
41. În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.
42. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
43. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
44. Din conținutul celor relatate Colegiul reține că, sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.
45. Potrivit art.6 CEDO, instanței judecătorești î-i este atribuită obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos). Din interpretarea art. 6 al CEDO, se reține că, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței

judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

46. Astfel, Colegiul civil reiterează că, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994§27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997§43).

47. În conformitate cu articolul 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, se indică că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

48. Astfel, urmare a administrării probatoriului prezentat de către părți, Colegiul constată că, potrivit recipisei olografe din 16 octombrie 2020, se atestă că, Diaconu Vasile, IDNP ***** a primit suma de 40000 Euro de la Onici Doina, IDNP *****, pentru automobilul BMW 740, numărul de înmatriculare *****, vin cod: *****, primul, fiind reprezentantul lui Diaconu Teodor, tatăl lui Diaconu Vasile, în temeiul procurii nr.5692 din 1 decembrie 2017 (f.d.22).

49. Totodată, Colegiul reține că, potrivit procurii autentificate de notarul Hanganu Carolina la 16 octombrie 2020, Diaconu Teodor l-a împuternicit pe Diaconu Vasile să-i reprezinte interesele în chestiunea ce ține de dispoziția și administrarea din numele primului a bunurilor mobile și imobile ce-i aparțin cu drept de proprietate, procura, fiind valabilă pe un termen de trei ani (f.d.59-63).

50. În continuare, instanța de apel a stabilit că, în baza procurii eliberată de notarul Popovici Veronica la 16 octombrie 2020, se confirmă că, Diaconu Teodor l-a împuternicit pe Onici Alexandru, care potrivit certificatului de căsătorie, atașat la actele cauzei, (f.d.13), este soțul reclamantei Onici Doina, să îi reprezinte interesele sale în fața tuturor autorităților competente în scopul de a poseda, de a administra și de a dispune de mijlocul de transport ce îi aparține, marca (model) BMW 740D, numărul de înmatriculare *****, anul producerii 2016, culoarea negru, numărul caroseriei *****, numărul motorului ***** (f.d.11-12).

51. Relevant este că, potrivit certificatului de înmatriculare nr.189500205, mijlocul de transport de marca BMW, model 740D, anul producerii 2016, numărul caroseriei: *****, aparține cu drept de proprietate lui Diaconu Teodor (f.d.38-39).

52. Colegiul învedereaza că, la data de 2 martie 2022, Diaconu Teodor s-a adresat Direcției înmatriculare vehicule a Agenției Servicii Publice, cu o solicitare privind aplicarea interdicției de a fi înstrăinat automobilul cu numărul de înmatriculare *****, marca BMW 740d, invocând si nulitatea procurii din 16 octombrie 2020, emisă pe numele lui Onici Alexandru (f.d.53).

53. Ulterior, la 9 martie 2022, Diaconu Tudor a depus la notarul Popovici Veronica o cerere, prin care a solicitat revocarea procurii solicitate față de reprezentantul Onici Alexandru, înregistrată în Registrul actelor notariale cu nr.2-631 din 16 octombrie 2020 (f.d.15, 55).
54. La data de 9 martie 2022, Diaconu Teodor s-a adresat Direcției înmatriculare vehicule a Agenției Servicii Publice, solicitând aplicarea interdicției în baza cererii de anulare a procurii notariale din 9 martie 2022, eliberate pentru întreprinderea unor acțiuni pe marginea automobilului cu numărul de înmatriculare *****, marca BMW 740d, procura anulată fiind din 16 octombrie 2020 (f.d.54).
55. În mod concludent, Colegiul a constatat că, potrivit adeverinței seria/numărul TC 0074959 din 31 ianuarie 2023, eliberată de Agenția Servicii Publice, conform datelor din Registrul de stat al transporturilor, în perioada 16 octombrie 2020 - până în prezent asupra mijlocului de transport de model BMW 740d, cod VIN: *****, număr de înmatriculare *****, care aparține cu drept de proprietate lui Diaconu Teodor, au fost înregistrate următoarele interdicții de înstrăinare: la 1 decembrie 2020, în baza ordonanței din 29 septembrie 2020 a Procuraturii mun.Chișinău, oficiul Principal. La 23 iunie 2022 interdicția a fost ridicată în baza încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 17 noiembrie 2021. La 2 martie 2022 în baza cererii proprietarului Diaconu Teodor, la 9 martie 2022 în baza cererii proprietarului Diaconu Teodor, la 27 decembrie 2022 în baza încheierii executorului judecătoresc Vasian Nicolae din 14 noiembrie 2022.
56. Conform art.9 Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deși nu sînt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi şi obligații civile, pornind de la principiile legislației civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar: din contracte şi din alte acte juridice; din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariției drepturilor şi obligațiilor civile; din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligații; în urma creării şi dobândirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege; în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală; în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; în urma îmbogățirii fără justă cauză; în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariția unor efecte juridice în materie civilă.
57. Conform art.10, alin.(1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară.
58. Conform art.11, alin.(1-2) Cod civil, buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

59. În special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.
60. Astfel, conform art.1108 alin.(1) Cod civil, prin contractul de vînzare-cumpărare, o parte (vînzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părţi (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul şi să plătească preţul convenit.
61. Conform art.992 alin.(1-2) Cod civil, contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic, respectiv, recipisa întocmită la 16 octombrie 2020 are forma unui contract de vânzare-cumpărare.
62. Or, potrivit art.1027 alin.alin.(1), (2) Cod civil, contractul se consideră încheiat dacă părţile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esenţiale. Sînt esenţiale clauzele care sînt stabilite ca atare prin lege, care reies din natura contractului sau asupra cărora, la cererea uneia din părţi, trebuie realizat un acord.
63. La caz, instanța de judecată reține că, clauzele esențiale ale unui contract de vânzare-cumpărare au fost inserate în conținutul recipisei din 16 octombrie 2020, și anume: părțile contractului, obiectul contractului și prețul ce urmează a fi achitat, astfel argumentele părții pârâte despre inexistența contractului nu pot fi luate în considerare.
64. Din motivul neexecutării prestației de transmitere a bunului - obiect al contractului sus-indicat, intimata-reclamantă solicită rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare încheiat la 16 octombrie 2020.
65. În temeiul dispoziției art.915 Cod civil, rezoluțiunea pentru neexecutare are loc cînd se întemeiază pe dispoziţiile art.art.916, 917, 918 sau 919, precum şi cînd se întemeiază pe un alt caz de neexecutare a obligaţiei contractuale pentru care legea sau contractul acordă creditorului dreptul la rezoluţiune.
66. Conform prevederilor art.916 Cod civil, creditorul are dreptul la rezoluţiune dacă neexecutarea de către debitor a obligaţiei contractuale este esenţială. Neexecutarea obligaţiei contractuale este esenţială în unul dintre următoarele cazuri: a) ea privează în mod substanţial creditorul de ceea ce se putea aştepta în baza contractului, în raport cu întregul raport contractual sau tranşa supusă rezoluţiunii, cu excepţia cazului în care la momentul încheierii contractului debitorul nu a prevăzut şi nici nu putea să prevadă în mod rezonabil acel rezultat; b) executarea întocmai a obligaţiei ţine de esenţa contractului; c) ea este intenţionată sau din culpă gravă; d) dă creditorului motiv să creadă că nu poate conta pe executarea din partea debitorului în viitor.

67. În baza art.920 alin.(1) Cod civil, în cazul în care obligaţiile debitorului rezultate din contract nu sînt divizibile, creditorul are dreptul la rezoluţiunea contractului doar în întregime (rezoluţiune totală).
68. Prevederile art.921 alin.(1) și (2) Cod civil, statuează că, dreptul la rezoluţiune se exercită de către partea îndreptăţită prin declaraţie scrisă notificată celeilalte părţi contractante. Partea îndreptăţită, dacă invocă un interes justificat, poate, în locul rezoluţiunii conform alin. (1), să ceară instanţei de judecată să declare rezoluţiunea prin hotărîre judecătorească.
69. În condiţiile Codului de procedură civilă, partea îndreptăţită poate modifica acţiunea în declarare a rezoluţiunii într-o acţiune în executare silită a obligaţiei contractuale şi invers.
70. În corespundere cu art.925 Cod civil, prin efectul rezoluţiunii se sting obligaţiile nestinse rezultate din contract sau partea relevantă a acestor obligaţii. Cu toate acestea, rezoluţiunea nu afectează stipulaţiile contractului privitoare la soluţionarea litigiilor sau alte clauze care sînt destinate aplicării chiar şi după rezoluţiune. Creditorul care declară rezoluţiunea păstrează dreptul la despăgubirile sau penalităţile acumulate la data rezoluţiunii şi, suplimentar, are aceleaşi drepturi la despăgubiri sau penalităţi pe care le-ar fi avut dacă obligaţiile stinse prin efectul rezoluţiunii ar fi fost neexecutate. În privinţa acestor obligaţii stinse nu se va considera că creditorul a cauzat sau a contribuit la prejudiciu doar pe motiv că a exercitat dreptul la rezoluţiune.
71. Confrom normelor art.926 alin.(1) și (2) Cod civil, prin efectul rezoluţiunii o parte contractantă (beneficiarul) care a primit vreo prestaţie prin executarea obligaţiilor de către cealaltă parte contractantă în temeiul contractului supus rezoluţiunii sau al tranşei contractului supusă rezoluţiunii este obligată să i-o restituie. În cazul în care ambelor părţi contractante le revin obligaţii de restituire, obligaţiile sînt corelative.
72. Astfel, ca urmare a aplicării cadrului legal pertinent la circumstanțele de fapt stabilite, Colegiul cu certitudine conchide că, 16 octombrie 2020, Onici Doina a achiziționat de la Diaconu Teodor autoturismul marca BMW 740D, pentru care a achitat suma de 40000 Euro, sumă confirmată prin recipisă semnată de Diaconu Vasile, fiul vânzătorului, care acționa în calitate de reprezentant în baza procurii nr.5692 din 1 decembrie 2017.
73. Or, în aceeași zi, Diaconu Teodor a emis o altă procură către Onici Alexandru, soțul Doinei Onici, împuternicindu-l să administreze și să dispună de mijlocul de transport în cauză.
74. Așadar, din conținutul acestor două acte juridice reiese cu certitudine că, între Diaconu Teodor și Onici Doina s-a încheiat un contract de vânzare-cumpărare, întrucât vânzătorul a primit suma convenită, iar cumpărătorul a fost pus în poziția de a înregistra și administra bunul achiziționat, iar neexecutarea

obligației de transmitere definitivă a bunului a fost determinată de revocarea ulterioară a procurii de către vânzător, fără justificare.
75. În acest context, instanța reține că, la caz, sunt întrunite condițiile legale ale rezoluțiunii contractului pentru neexecutare esențială, în conformitate cu prevederile art.art.915, 916 lit.a), b) și c), 920, 921, 925, 926 Cod civil.
76. Or, recipisa semnată de Diaconu Vasile constituie un act valabil sub semnătură privată, iar împreună cu procura emisă în favoarea lui Onici Alexandru, confirmă existența consimțământului părților asupra obiectului, prețului și transferului de folosință, în conformitate cu art.1027 alin.(1) Cod civil.
77. Apărarea pârâtului/apelant, potrivit căreia contractul nu ar fi existat, este lipsită de temei, în condițiile în care toate elementele esențiale ale unui contract de vânzare-cumpărare au fost îndeplinite (art.art.992, 1027 Cod civil).
78. Conduita ulterioară a lui Diaconu Tudor, constând în retragerea împuternicirilor și instituirea interdicției asupra autoturismului, fără a restitui prețul încasat, reflectă o conduită contrară bunei-credințe (art.11 Cod civil) și determină neexecutarea esențială a obligației contractuale.
79. Astfel, instanța de apel constată că, este întemeiată soluția primei instanțe de rezoluțiune a contractului de vânzare-cumpărare din 16 octombrie 2020, precum și obligarea apelantului/pârât la restituirea sumei de 40000 Euro achitate de reclamantă, sumă ce urmează a fi convertită în lei moldovenești la cursul oficial BNM din data executării.
80. Totodată, argumentul apelantului Diaconu Teodor precum că, nu a semnat recipisa în speță și că nu a fost prezentată o procură valabilă pentru Diaconu Vasile, este lipsit de temei, întrucât la materialele pricinii, a fost administrată proba procurii autentificate anterior, fiind totodată confirmată primirea sumei de 40000 Euro prin înscrisul semnat de fiul său.
81. Chiar și în ipoteza unei neclarități privind mandatul, art.362 alin.(4) și art.370 Cod civil prevăd că, efectele actului pot fi recunoscute ulterior prin ratificare sau dacă partea terță a avut motive întemeiate să creadă în valabilitatea reprezentării - condiție îndeplinită la speță.
82. Afirmația că s-ar fi încălcat procedura de soluționare prealabilă a litigiului nu este susținută probator și nu are aplicabilitate în contextul unei cereri de rezoluțiune pentru neexecutare esențială, conform art.art.915 și 921 Cod civil, fiind vorba despre o acțiune în justiție întemeiată pe neexecutare gravă și deliberată.
83. Argumentul apelantului Diaconu Vasile potrivit căruia recipisa ar fi fost falsificată este lipsit de suport probator, întrucât nu au fost prezentate în cauză niciun fel de indicii sau circumstanțe care să genereze suspiciuni rezonabile asupra autenticității înscrisului.
84. Mai mult, nu au fost întrunite premisele legale pentru dispunerea unei expertize grafoscopice în sensul art.137 CPC, iar instanța de fond, în baza

aprecierii libere a probelor în temeiul art.130 CPC, a concluzionat asupra autenticității înscrisului în cauză.
85. Mai mult, alegațiile apelantului Diaconu Teodor precum că, fiul său, Diaconu Vasile, ar fi primit suma de 40000 Euro cu titlu de împrumut și că automobilul ar fi fost lăsat doar în gaj sunt infirmate categoric de probatoriul administrat în cauză.
86. Astfel, recipisa redactată și semnată de Diaconu Vasile nu conține nicio mențiune referitoare la un contract de împrumut sau garanție, ci, dimpotrivă, precizează clar destinația sumei - achiziționarea autoturismului. Mai mult, în aceeași zi, Diaconu Teodor a emis o procură în favoarea lui Onici Alexandru privind dispoziția asupra automobilului, fapt ce confirmă, din punct de vedere juridic, intenția transferului de drepturi asupra bunului și exclude o relație de împrumut.
87. În plus, apelantul nu a invocat existența vreunui contract de gaj cu respectarea formei legale, ceea ce face imposibilă calificarea livrării automobilului ca garanție.
88. În plus, nu a fost prezentat niciun act care să ateste existența unui împrumut sau a unei convenții accesorii. Or, potrivit art.art.118 și 119 CPC, partea care invocă un fapt trebuie să-l probeze, iar apelantul Diaconu Teordor, nu a prezentat nicio dovadă scrisă sau verbală admisibilă în susținerea afirmației privind un împrumut.
89. La rândul său, argumentele apelatului Diaconu Vasile privind nerespectarea dreptului la apărare prin pretinsa neacceptare a unor înscrisuri depuse de apelanți sunt nefondate, întrucât instanța a examinat echitabil toate probele relevante depuse în termen, iar tratamentul procesual nu a fost discriminatoriu.
90. Astfel, instanța de apel constată că, motivele invocate de apelanți nu sunt susținute factual și juridic și nu afectează temeinicia și legalitatea hotărârii instanței de fond, care a făcut o aplicare corectă a normelor civile privind contractul, rezoluțiunea și restituirea prestațiilor.
91. Prin urmare, Colegiul constată că, soluția primei instanțe este una echitabilă și conformează aplicarea principiului restabilirii echilibrului contractual și interzicerii îmbogățirii fără justă cauză, întrucât pârâtul/apelant a încasat o sumă semnificativă fără a executa obligația sa principală - predarea bunului, iar menținerea acestei sume în patrimoniul său ar echivala cu o îmbogățire injustificată, nepermisă de legislație.
92. Restituirea sumei achitate este necesară pentru restabilirea situației anterioare contractului și pentru protejarea interesului legitim al cumpărătorului.
93. În lumina celor analizate, Colegiul civil reține că, soluția primei instanțe reflectă o aplicare corectă a normelor de drept material și procedural, asigurând protecția dreptului de proprietate și a principiului echității contractuale.

Neexecutarea culpabilă a obligației de predare a bunului, coroborată cu reaua-credință a vânzătorului care a acceptat plata și ulterior a blocat exercitarea dreptului de dispoziție de către cumpărătoare, justifică pe deplin rezoluțiunea contractului.

94. Prin urmare, se impune respingerea apelurilor declarate, cu menținerea hotărârii primei instanțe, ca legală și temeinică, întrucât orice altă soluție ar conduce la validarea unei conduite abuzive.

95. În temeiul art.82 alin.(1) Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile legate de examinarea cauzei, inclusiv cele pentru asistență juridică.

96. Potrivit art.94 alin.(1) CPC, instanța este obligată să dispună, la cerere, obligarea părții care a pierdut procesul la compensarea cheltuielilor de judecată suportate de partea care a avut câștig de cauză.

97. La dosar s-a făcut dovada achitării taxei de stat de către intimata Onici Doina, în sumă totală de 24178,60 lei, conform ordinelor de plată anexate, iar instanța de fond corect a dispus compensarea acestora de către partea adversă.

98. Astfel, instanța de apel reține că, cererile de apel declarate nu conțin careva argumente noi și întemeiate, în urma cărora s-ar constata netemeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu împrejurările cauzei, apelanții indicând aceleași argumente care se referă la starea de fapt, care au fost invocate în prima instanță și cărora prima instanță le-a dat apreciere corectă.

99. Deci, în opinia Colegiului civil, prima instanță a examinat pricina, în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, desfășurând examinarea litigiului pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, organizând procesul astfel încât părțile au avut posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței, respectiv acordând posibilitate participanților la proces de a-și expune poziția, totodată păstrându-și imparțialitatea și obiectivitatea, creând condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

100. Distinct de cele indicate, instanța de apel, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții vs France nr. 26561/1995, unde Comisia a menționat că ”. . . art.6§1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes. . . ”, consideră necesar de a respinge și alte argumente

invocate în apel, mai mult că, acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.
101. În concluzie, raportând circumstanțele de fapt ale pricinii la normele de drept reținute supra, Colegiul civil constată că, la judecarea pricinii, prima instanță a constatat și a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a interpretat și aplicat corect normele de drept material și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată.
102. Luând în considerație circumstanțele de fapt și normele de drept sus-menționate, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții civil ajunge la concluzia că apelurile declarate sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.
103. În conformitate cu prevederile art.art.385 lit.a), 389-390, 394 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E:

Se resping apelurile declarate de Diaconu Vasile și avocatul Gheorghe Ionaș în interesele lui Diaconu Teodor.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 noiembrie 2023, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Onici Doina împotriva lui Diaconu Teodor, intervenienți accesorii Onici Alexandru, Diaconu Vasile și Diaconu Antonina cu privire la declararea rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare din 16 octombrie 2020, restituirea prestației și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Marina Anton

Judecătorii: Lucia Bagrin

Dorin Dulghieru